

Горбань Р. І.

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського

«Харківський авіаційний інститут»

Науковий керівник – Гелетка М. Л., канд. філол. наук,

доцент кафедри прикладної лінгвістики

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАЦІЯ В ІТ-СФЕРІ

XX та XXI століття можна описати неймовірно стрімким розвитком інформаційних технологій (ІТ), появою великої кількості нових винаходів та пристроїв (мережа Інтернет, персональні комп'ютери, телевізори, смартфони тощо), що стали незамінною частиною повсякденного життя людей. Результатом цього явища став процес постійного поповнення мови новими лексичними одиницями. Серед них є безліч аббревіатур та скорочень, що широко уживаються користувачами мережі Інтернет, персональних комп'ютерів та смартфонів у всьому світі. Таким чином, виникла потреба у тлумаченні та перекладі цих лексичних одиниць.

Актуальність пропонованої роботи полягає в невинному розвитку ІТ-галузі та постійній появі нових аббревіатур та скорочень, що потребують ретельного розгляду з лінгвістичної точки зору.

Об'єктом дослідження є англomовна лексика, що використовується у сфері ІТ.

Предметом дослідження є англійські аббревіатури та скорочення сфери ІТ та особливості їх перекладу українською мовою.

Метою дослідження є розгляд особливостей утворення та перекладу українською мовою англійських аббревіатур та скорочень сфери ІТ.

У межах цієї роботи було розглянуто понад 500 лексичних одиниць, серед яких близько 250 аббревіатур та близько 250 скорочень, що були відібрані з тлумачних словників з інформатики, словників комп'ютерних термінів та онлайн-словників.

Під час дослідження було розглянуто теоретичне підґрунтя понять «аббревіатура» та «скорочення» як об'єкта лінгвістичного дослідження. Так, було виявлено, що скорочення є набагато ширшим поняттям, аніж аббревіатура.

Було описано декілька класифікацій скорочень, зокрема: за частиною слова, що скорочується, виділяють початкове, серединне та кінцеве скорочення; за сферою та частотою уживання виділяють зафіксовані у словниках та okazіональні скорочення; за кількістю літер у скороченні розрізняють дво-, три- та чотирилітерні скорочення. Були розглянуті такі шляхи утворення скорочень, як скорочення першого слова, скорочення шляхом заміни слів на символи, подвоєння перших літер. Були представлені основні

класифікації абревіатур, зокрема: за вимовою – звуковербальні й акроніми, за візуальним поданням – абревіатури, що містять у своєму складі лише літери й абревіатури з цифрами.

У процесі перекладу абревіатур і скорочень часто виникають різні складнощі, зокрема: багатозначність слів, вибір адекватного словникового відповідника, використання правильного способу перекладу й коректне передання іншомовних реалій.

Говорячи про переклад абревіатур та скорочень, важливо розуміти такий лінгвістичний прийом, як «дешифрування», адже воно відіграє вирішальну роль при перекладі. Серед основних методів дешифрування виділяють аналіз контексту, використання спеціальної допоміжної літератури, структурний аналіз скорочень і вживання аналогій.

При перекладі будь-яких абревіатур та скорочень перекладач може звернутися до наступних способів: переклад відповідною повною формою, переклад українським відповідником, транскодування, метод прямого запозичення та описовий метод або експлікація.